

شماره: ۰۲۰/۹۱۸۵

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱

ساعت: ۰۷:۳۹

فوریت: عادی

پیوست: دارد

طبقه‌بندی: عادی

معاونین محترم وزیر

رؤسای محترم سازمان جهاد کشاورزی استانها

رؤسا و مدیران عامل محترم سازمان ها، موسسات و شرکت های مادر تخصصی

با سلام و احترام؛

در راستای دستورالعمل مصوب سازمان برنامه و بودجه کشور تدوین ناظر بر اهمیت رعایت الزامات ایمنی هر سازه حادثی در بخش کشاورزی و به منظور پیشگیری از خسارات و آسیب های مالی و جانی به افراد، احشام و دیگر اموال منقول و غیر منقول در کلیه مخازن و سازه های ذخیره آب کشاورزی، بدین وسیله ضوابط ایمنی استخرهای ذخیره آب کشاورزی و تجهیز استخرهای موجود برای جلوگیری از غرق شدن برای اجرا ابلاغ می گردد.

محمدعلی نیکیبخت

شماره: ۰۲۰/۹۱۸۵

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱

ساعت: ۰۷:۳۹

فوریت: عادی

پیوست: دارد

طبقه‌بندی: عادی

ضوابط ایمنی استخرهای ذخیره آب کشاورزی و تجهیز استخرهای موجود برای جلوگیری از غرق شدن

مقدمه:

رعایت الزامات ایمنی در هر سازه حادثی به منظور پیشگیری از خسارات و آسیب‌های مالی و جانی به افراد، احشام و دیگر اموال منقول و غیرمنقول ضرورت دارد و از آنجا که در کلیه سازه‌های ذخیره آب کشاورزی از جمله استخرها احتمال بروز حوادث جانی و مالی وجود دارد لذا پیشگیری حداکثری از وقوع اینگونه حوادث با تدوین ضوابط ایمنی بهره‌برداری از استخرهای ذخیره آب کشاورزی، موضوع این دستورالعمل قرار دارد.

الف) تعاریف:

استخر: سازه‌هایی که برای ذخیره و یا تنظیم آب مصرفی بخش کشاورزی احداث می‌شود.

• انواع استخر ذخیره آب:

متناسب با نوع کاربری، شرایط محل احداث استخر (ارتفاع از سطح)، محدودیت‌های زمانی (بارندگی و یخ زدگی)، نوع خاک و لایه‌های زیرین و محدودیت‌های مکانی (وجود نهال یا کانال آب حول محل استخر) می‌توان انواع استخر را طراحی نمود که عبارتند از:

- ✓ مدفون
- ✓ نیمه مدفون
- ✓ سطحی

• انواع استخر بر اساس نوع مصالح مورد استفاده در ساخت:

- ✓ استخر خاکی با عایق ژئوممبران
- ✓ استخر بتنی مسلح و غیر مسلح
- ✓ استخرهای آجری با روکش سیمان
- ✓ استخرهای سنگ و سیمان با لایه‌های ایزوگام

حصار توری: نوعی سازه ایمنی به منظور حفاظت مستحذات در برابر ورود افراد یا حیوانات و دیگر خطرات محیطی که در پیرامون هر سازه نصب و استفاده می‌شود. حصار توری به شکل مشبک یا نرده‌ای از جنس‌های مختلف شامل فولاد، آهن گالوانیزه و گالوانیزه با روکش پی وی سی (PVC) است.

شماره: ۰۲۰/۹۱۸۵

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱

ساعت: ۰۷:۳۹

فوریت: عادی

پیوست: دارد

طبقه‌بندی: عادی

ایمنی: مجموعه تدابیر و تمهیداتی است که باعث حفظ نیروی انسانی و تاسیسات و تجهیزات سرمایه‌ای می‌شود. ایمنی در سه بخش موضوع اقدامات مربوط به این دستورالعمل می‌باشد:

- ۱- **ایمنی فردی:** رعایت شرایط توسط یک فرد در زمان و مکان مشخص به گونه‌ای که در بهترین حالت، سلامتی آن فرد تضمین شود.
- ۲- **ایمنی گروهی:** رعایت شرایط امن توسط یک فرد و دیگر افراد حاضر در یک مجموعه به گونه‌ای که در بهترین حالت، سلامتی آن افراد تضمین شود.
- ۳- **ایمنی محیطی:** رعایت ضوابط تعریف شده مربوط به یک محیط به گونه‌ای که شرایط ایمنی فردی و گروهی در آن محیط برقرار شود.

ب) الزامات ایمنی در مرحله بهره‌برداری از استخرهای ذخیره آب کشاورزی

رعایت ضوابط ایمنی فردی، گروهی و محیطی ذیل بمنظور حفظ سلامتی ساکنین در جامعه یا محیط، توسط سازندگان و بهره‌برداران استخرها الزامی است:

الزامات ایمنی فردی و گروهی:

- ۱) استفاده از جلیقه نجات مناسب و استاندارد از سوی تمامی افراد مسئول در محدوده حصار توری استخر
- ۲) استفاده از کفش‌های مخصوص ضد لغزش مناسب و استاندارد از سوی تمامی افراد مسئول در محدوده حصار توری استخر
- ۳) بازدید دوره‌ای منظم بهره‌برداران به منظور پیشگیری و جلوگیری از پاره شدن حصار توری و مرمت آن در صورت نیاز
- ۴) ممنوعیت تردد افراد غیر مسئول در داخل محدوده حصار توری استخر

الزامات ایمنی محیطی:

- ۱) محصور نمودن استخر به صورت کامل با سازه‌ای محافظ از نوع حصار توری به ارتفاع حداقل ۲ متر
- ۲) پیش بینی فضای ایمن به عرض حداقل ۳ متر از لبه استخر تا حصار توری با پوشش مصالح مناسب و غیرلغزنده برای تردد کارگران و تعمیرکاران
- ۳) استفاده از مصالح رنگی بمنظور مشخص شدن محدوده خطر
- ۴) استفاده از مفتول‌های با قطر حداقل ۴ میلیمتر و چشمه‌ها یا سوراخ‌های حداکثر ۵*۵ سانتی متر در حصارهای توری
- ۵) استفاده از پایه‌هایی از جنس قوطی فلزی با ابعاد حداقل ۶*۶ سانتی متر و با حداکثر فاصله ۳ متری بین آنها شامل درب ورودی با ادوات قفل در بالای حصار توری‌ها در صورت امکان به صورت ۷ شکل اجرا شده و داخل آن سیم خاردار گذاشته شود تا مانع ورود افراد شود.

شماره: ۰۲۰/۹۱۸۵

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱

ساعت: ۰۷:۳۹

فوریت: عادی

پیوست: دارد

طبقه‌بندی: عادی

- ۶) حصار توری و پایه‌ها در قسمت پایین باید در یک قالب بتنی با حداقل عرض ۲۰ سانتی متر قرار گرفته و محکم شوند و با مصالح مقاوم مانند بتن مہار و مستحکم و بسته شده باشد.
- ۷) بالا حصار توری با میلگرد سایز حداقل ۱۲ مہار گردد.
- ۸) ممنوعیت قراردادن ابزار آلات و اجسام غیر ضروری در محدوده حصار توری استخر
- ۹) نصب تجهیزات روشنایی کافی و مناسب در محدوده حصار توری استخر
- ۱۰) کلیه چراغ‌های نصب شده در داخل آب و یا نقاط تاریک و یا مرطوب بایستی با حداکثر ولتاژ ۲۴ ولت بوده و در محلی که احتمال برخورد افراد و اشیاء با آنها نباشد، نصب شوند.
- ۱۱) کلیه کابل‌ها، اتصالات و متعلقات برقی که در درون آب و یا محل‌های مرطوب قرار دارند باید از نوع ضد آب باشند.
- ۱۲) کلیه تاسیسات و تجهیزات برقی در محل استخر باید مجهز به کابل اتصال زمین (ارتینگ) باشند.
- ۱۳) کلیه سیم کشی‌ها باید دارای رنگ بندی مشخص بوده و از داخل لوله، سینی و یا کانال مناسب عبور داده شده باشند.
- ۱۴) وسایل کمک‌های اولیه و نجات (شامل تیوپ و جلیقه و ...) باید همواره در محل استخرها موجود باشند.
- ۱۵) تابلوهای بازدارنده و آگاهی دهنده نوشتاری و تصویری با پیام شنا مطلقاً ممنوع، خطر غرق شدگی، خطر مرگ و مشخصات استخر شامل عمق و نوع پوشش و ابعاد آن در ورودی و چهار سمت استخر و از جنس مقاوم نصب شده و به سادگی قابل رویت باشند.
- ۱۶) قرار گرفتن سیم بکسل با حداقل قطر ۱۰ میلیمتر، طناب دارای حلقه، نردبان‌های ثابت و شناور و پلکان و حلقه‌های نجات در اطراف و داخل آب استخر ضرورت دارد
- ۱۷) در هر استخر در فواصل حداکثر ۱۵ متر الزامی است یک عدد طناب یا پله یا نردبان نجات بصورت ثابت تعبیه شود. در استخری که ابعاد آن از ۱۵ متر کمتر است حداقل یک عدد طناب یا پله یا نردبان نجات تعبیه شود.
- ۱۸) نصب تورهای مشبک (دروازه‌بانی) روی دیواره‌های استخر
- تبصره: در صورتیکه پوشش استخر به صورت سنگی و سیمانی باشد و یا دیواره‌ها به صورت عمودی باشد به جای موارد اشاره شده در بندهای ۱۷، ۱۸ و ۱۹ می‌توان از پلکان‌های فلزی متصل به دیواره با حداقل فاصله ۱.۵ متر از کف استخر و فاصله جانبی ۱۵ متر از یکدیگر استفاده نمود.
- ۱۹) نصب دوربین‌های مدار بسته به منظور کنترل و با قابلیت هشدار دائمی
- ۲۰) نصب قفل مناسب برای درب ورودی به محوطه استخر
- ۲۱) ضروری است مسیرهای ورودی و خروجی آب (دریچه‌ها یا کانال‌ها) به داخل استخر به گونه‌ای طراحی و ساخته شوند که احتمال ورود اجسام، افراد و یا سایر جانداران (جانوران) به داخل آن ممکن نباشد.
- ۲۲) نصب میله ارتفاع سنج در داخل استخر به منظور مشخص شدن عمق واقعی آن و نصب تابلوی حداکثر عمق آب بر روی حصار توری حفاظتی استخر به گونه‌ای که به راحتی قابل مشاهده باشد.